

Міністерство освіти і науки
Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії
на тему:
**«ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РІВНЕМ ЖИТТЯ В
УКРАЇНІ ТА ТРУДОВОЮ МІГРАЦІЄЮ»**

Студентки II курсу групи ЕПП – 22
напряму підготовки
економіка промислового підприємства
Ходань Христини Володимирівни
Керівник: к.е.н. Івашук Ю.П.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

Зміст

Вступ.....	2
Розділ I. Концептуальні підходи до дослідження добробуту країни.....	4
Розділ II. Аналіз впливу рівня добробуту країни на трудову міграцію (на прикладі України).....	8
Розділ III. Політико-інституційні заходи підвищення добробуту країни.....	13
Висновки.....	17
Список використаної літератури.....	19
Додаток 1.....	21

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобалізації та інтенсифікації інтеграційних процесів світового господарства спостерігається все більше посилення як внутрішніх так і зовнішніх міграційних потоків. Явище міграції завжди існувало в історії цивілізацій і на сучасному етапі становить невід'ємну частину міжнародних відносин, масштабно впливаючи на економіку, соціально-політичне та культурне життя країн, а особливо на розвиток ринку праці. Головним об'єктом ринку праці є робоча сила, що представлена фізичними та духовними здібностями індивіда, які він використовує у процесі виробничої діяльності. Трансформаційні процеси на світовому ринку праці характеризуються значною диференціацією населення за рівнем зайнятості та ступенем його участі в міжнародному поділі праці, що зумовлює переміщення робочої сили у пошуку нових робочих місць, а також зміну місця проживання у зв'язку з певними економічними та соціальними чинниками.

Для України досить гостро актуалізується питання дослідження міграційних процесів, що набувають значних масштабів та здійснюють як прямий так і опосередкований вплив на всі суб'єкти національного ринку праці, особливості їхнього функціонування та економічне становище країни в цілому.

За умов глибокої політичної та економічної кризи, а також збройного конфлікту на Сході, в Україні спостерігається постійне збільшення кількості вимушених переселенців з Донбасу та Криму, а також суттєве зростання трудової міграції українців закордон, що створює необхідність поглибленого вивчення проблем впливу міграції та здійснення виваженого державного регулювання, яке забезпечувало б мінімізацію міграційних ризиків для економіки, правильну організацію та використання трудового потенціалу економічно активного населення в інтересах розвитку України та її регіонів. Ефективна міграційна політика набуває вагомого значення не лише в сфері розвитку економіки, а й в площині національної безпеки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням міграційних процесів в Україні та їх впливу на функціонування ринку праці, а також

дослідженням основних напрямів міграційної політики займалися такі вітчизняні науковці: Купець О.В. [5], Малиновська О.А. [8], Пазюк О.В.[13], Романюк М.Д [16]. Теоретичні основи міграційних процесів та їх наслідки розглядалися в працях таких вчених як : Руденко Г.Г., Рязанцев С.В.[17], Румянцев А.П. [18], М.Ф. Ткаченко та ін.

Варто зауважити, що попри значну кількість наукових праць та досліджень сучасний стан ринку праці України є недостатньо вивченим та часто обмежується поверхневим аналізом статистичних даних. Тому для більш глибокого пізнання механізму впливу міграції на формування і розвиток національного ринку праці необхідне детальне вивчення основних передумов, тенденцій та соціально-економічних наслідків міграції населення.

Об'єктом дослідження моєї роботи є трудова міграція в Україні та її взаємозв'язок з рівнем життя в країні.

Предметом дослідження є вплив трудової міграції на добробут країни.

Метою курсової роботи є аналіз впливу зовнішніх та міжрегіональних міграційних процесів на добробут країни та визначення основних заходів щодо покращення ефективності функціонування міграційної політики держави.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні теоретичні та практичні завдання курсової роботи:

- розкрити основні теоретичні аспекти добробуту країни;
- проаналізувати динаміку та структуру міграційних процесів в Україні;
- виокремити позитивні та негативні наслідки впливу трудової міграції населення на добробут в Україні;
- визначити основні заходи щодо регулювання міграційних процесів;
- проаналізувати стратегічні напрями вдосконалення державної міграційної політики.

РОЗДІЛ І

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ДОБРОБУТУ КРАЇНИ

Добробут населення – це основна категорія економічної політики, яка представляє собою багатогранне явище. Її рівень є чинником, який перешкоджає або сприяє розвитку людського потенціалу шляхом створення стимулів або обмежень здатності людей і населення в цілому у відношенні до активної реалізації економічної поведінки. Це дуже важливе явище, оскільки ефективність управлінських рішень в процесі підвищення добробуту, дозволяє оцінити перспективи для підвищення якості людського капіталу та економічного розвитку країни. Добробут – це реалізований комплекс умов життя, що утворилися в результаті виробництва, розподілу, обміну та споживання. Добробут створює ієрархію потреб і визначає їх рівень задоволеності в цілому. Оцінка добробуту може мати багато критеріїв. Аналіз наукової літератури в цій галузі досліджень дозволяє виділити деякі методологічні підходи до визначення критеріїв оцінки добробуту:

1. Визначення рівня добробуту населення за рахунок соціального забезпечення. Ми повинні ретельно проаналізувати поточний стан ВВП, беручи до уваги нерівність розподілу доходів. Ця економічна тенденція виникла з обговорення питань, які стосуються суспільного добробуту і змін його умов. Його основні питання:

- можливість порівняння особистої вигоди кожної зі сторін і необхідність кореляції добробуту шляхом регулювання нерівності учасників (А. Пігу, Парето);

- створення критеріїв для компенсації втрат і перерозподілу прибутку від товарів, які отримують деякі учасники у відносинах (Р. Хікс, Н. Алдор);

- поставка міцної бази, на основі функції соціального забезпечення в якості інструмента для визначення найкращої соціальної держави (Джон Ролс, А. Сіно, К. Ерроу, Бергсон.) [4].

2. Поліпшення якості розвитку як критерія добробуту. Такий підхід забезпечується відповідними методами оцінки, що вимірюють результат надання пільг людському капіталу. Над розвитком та адаптацією відповідних індексів працюють вітчизняні та зарубіжні вчені, активними учасниками є міжнародні організації. Одним з найбільш відомих є індекс розвитку людського потенціалу.

3. Оцінка добробуту відповідно до таких критерій, як рівень і якість життя. Доступ до благ може бути реалізований завдяки визначенню кількості матеріальних благ, які присутні в людині або групі осіб. Цей підхід відрізняється від попереднього назвою, а не суттю, так як постановка мети для вимірювання рівня і якості життя, полягає у визначенні авторами переліком передумов та результатів розвитку.

В праці англійського економіста А. Пігу [3] закладено теоретико-методологічний фундамент дослідження добробуту економічних систем.

Основним результатом його роботи був не пошук альтернативної економічної "системи", а покращення становища в країні за рахунок реформ Уряду. Великий внесок в економіку стосується продуктивності, за критеріями якої, розподіл ресурсів буде оптимальним за рахунок рівності їх сітки продуктів на різних рівнях використання. Якби ці умови були порушені, то міг би бути перерозподіл добробуту. З огляду на це Пігу виокремив три основні проблеми, за яких порушується добробут країни:

1. Маржинальна рівність визначається тільки місцевою оптимальністю. В загальному можуть бути й інші оптимальності, які ще кращі. Це порушило проблеми пошуку шляхів та методів ідентифікації глобальної оптимальності, яка стала центральною протилежністю теорії економічного добробуту після Другої світової війни.

2. Якщо потрібний перерозподіл ресурсів, певний розподіл може залишатись кращим до початкового розподілу та існуючого регулювання коштів. Це зачіпає проблеми значення продуктивності у сучасному розподілі коштів.

3. Якщо маржинальні продукти не рівні, то не зрозуміло, чому скорочення хоч однієї розбіжності підвищить добробут.

Так, А. Пігу стверджував, що забруднення повітря є зовнішньою проблемою, оскільки забруднювач не має купувати повітря за високою ціною, продаючи за низькою. Аргументи А. Пігу зводились до наступних:

1. Якщо *A* обкладає податком зовнішні кошти *B*, причиною є не тільки поведінка *A*, але і спільна поведінка *A* і *B*. Якщо шум від транспортного мотора *A* заважає спати якомусь *B*, що звик спати з відчиненими вікнами, шкода чиниться як *A*, так і *B*.

2. Пригнічення зовнішньої сторони не може бути ефективним рішенням. Права власності мають бути визначені так, щоб вони сприяли ефективності рішень.

3. Індивідуальних угод між зацікавленими сторонами достатньо для досягнення ефективних рішень.

Завершуючи дослідження критеріїв оцінки рівня добробуту населення, слід зазначити, що його зниження коригує економічну поведінку громадян. Падіння купівельної спроможності призводить до зменшення частки витрат на блага, які є важливими для формування людського капіталу, зменшення заощаджень та, відповідно, пропозиції капіталу домогосподарств, поширення їх на нелегальну діяльність. Підвищується ризик падіння мотивації до активної господарської діяльності тієї частки населення, яка в стані абсолютної бідності.

Збереження високого ступеня нерівності в розподілі багатства, наявність відносно великої частки неякісних товарів у структурі загального обсягу поставок, є перешкодою на шляху до поліпшення якості людського капіталу країни. Ці зміни в економічній поведінці чинять негативний вплив на подальший економічний розвиток, отже, існує потреба в активній соціальній та економічній політиці, спрямованій на підвищення рівня життя. Пріоритетні цілі повинні включати збільшення частки ринку і якості суспільних товарів, зниження диференціації населення. Значення цих компонентів добробуту дуже повільно змінюється, протягом і економічного зростання, і кризи. Для

підвищення купівельної спроможності і скорочення абсолютної бідності активними завданнями та цілями держави повинні бути сприяння зайнятості, стимулювання пропозицій щодо забезпечення соціальної захищеності.

Актуальність формування ефективної і дієвої державної політики, основним пріоритетним завданням, якого є забезпечення гідного рівня життя країни, не викликає сумнівів. В таких умовах, державне управління економікою має діяти рішуче і брати на себе відповідальність за соціально-економічний розвиток держави в цілому і добробут населення, зокрема.

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ ВПЛИВУ РІВНЯ ДОБРОБУТУ КРАЇНИ НА ТРУДОВУ МІГРАЦІЮ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ)

Населення України невпинно скорочується у зв'язку з демографічними, імміграційними процесами, а останнім часом і через військовий конфлікт на Сході. Якщо скорочення чисельності населення через демографічні процеси (зокрема, зниження народжуваності) і розподіл процесів старіння вважаються цілком природним, і це притаманне в розвинених країнах світу, скорочення чисельності населення через еміграцію вказує на набір несприятливих умов в країні, які підштовхнули населення до міжнародної міграції.

В Україні проблема ринку праці є надмірна міграція робочої сили (за різними оцінками, від 2 до 7 млн. осіб). Близько 80% трудових мігрантів, які працюють за кордоном нелегально, хоча з 13 країнами світу Україна підписала двосторонні угоди про зайнятість трудових мігрантів і з 15 ведуться переговори.

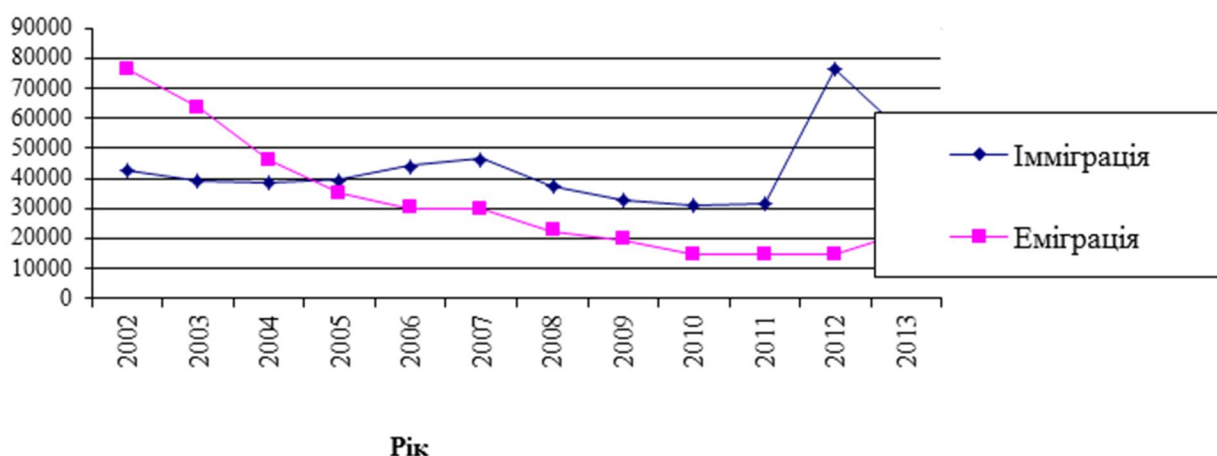

Рис. 2.1 Міграційний рух населення України*

* Джерело: [1].

Згідно зі статистичними дослідженнями, наші мігранти мають високий освітній рівень. 75% з них мають вищу або неповну вищу освіту[2]. Той факт, що зарубіжні респонденти, як правило, не за професією, не є фактором, який стримує міграцію. Тобто, достатньо кваліфікованих фахівців з різних областей, освічені люди, на підготовку яких витратили значні, в основному

державні, кошти не можуть бути реалізовані в своїй власній країні, і, отже, гроші, витрачені на їх навчання залишаються не відпрацьованими державі.

Крім того, значна частина мігрантів становлять молоді люди. Серед людей у віці 15-70 років, які в пошуках основної або додаткової роботи в 2016 році, третій був молодшою особою у віці 15-29 років[1].

Основна причина, що спонукає молодих людей шукати інші робочі місця є низька заробітна плата і неповна зайнятість, що є показником низького рівня добробуту країни. До того ж, молоді люди, які виїжджають за кордон або в інші регіони в пошуках тимчасового доходу має більш ймовірні причини і можливості залишитися на постійне місце проживання. Тобто, так би мовити, складає групу ризику, яка не повертається на Україну. Таким чином, вилучає себе як працівника та своїх майбутніх дітей, як осіб оновленої робочої сили[10].

Таким чином, серед основних причин трудової міграції України, є наступні:

1. Високе безробіття;
2. Низький рівень заробітної плати;
3. Непотрібність фахової професії в Україні;
4. Зникнення деяких галузей промисловості або їхнє сильне скорочення;
5. Економічна відсталість окремих регіонів або не повна їх орієнтація на ринкову економіку (це стосується Західної України, де практично немає великих промислових підприємств і статус «курорт Союзу» був втрачений, через що було вивільнено значну частину трудових ресурсів, яка рухається в Східній Україні або в сусідні країни) [2].

Високий рівень безробіття зумовлений більш об'єктивними причинами, тобто тими економічними законами, на які люди практично не в силі впливати. Здобуття незалежності, перехід від планової до ринкової економіки, пришвидшення темпів росту та розвитку країни, яка переходить від адміністративно-командної системи управління до демократії, спад економіки,

застарілість основних фондів, шалений темп науково-технічного прогресу, економічних реформ і т.д.

Міграція українців у пошуках роботи – є проблемою системного характеру. Україна не є членом Європейського Союзу тому доступ українців до європейського ринку праці є обмеженим. Сьогодні європейський ринок вимагає більше трудових мігрантів, але проблема легалізації та отримання робочого місця закордоном ще більше ускладнилася. З іншого боку, близькість до України дозволяє створювати спільні підприємства в прикордонних районах із залученням місцевої робочої сили. Це слід враховувати при плануванні і розподілі продуктивних сил в регіоні. За даними представництва ООН в Україні, кожен п'ятий український мігрант хотів би покинути своє попереднє місце проживання, а особливо якщо це стосується сільського поселення [5,с. 78]. У той же час, з частини тих, хто прийняв таке рішення, лише 15% змінили своє місце проживання в межах країни, а 5% залишили державу взагалі. На рис. 2.3 виокремлено напрями пошуку роботи українців за кордоном.

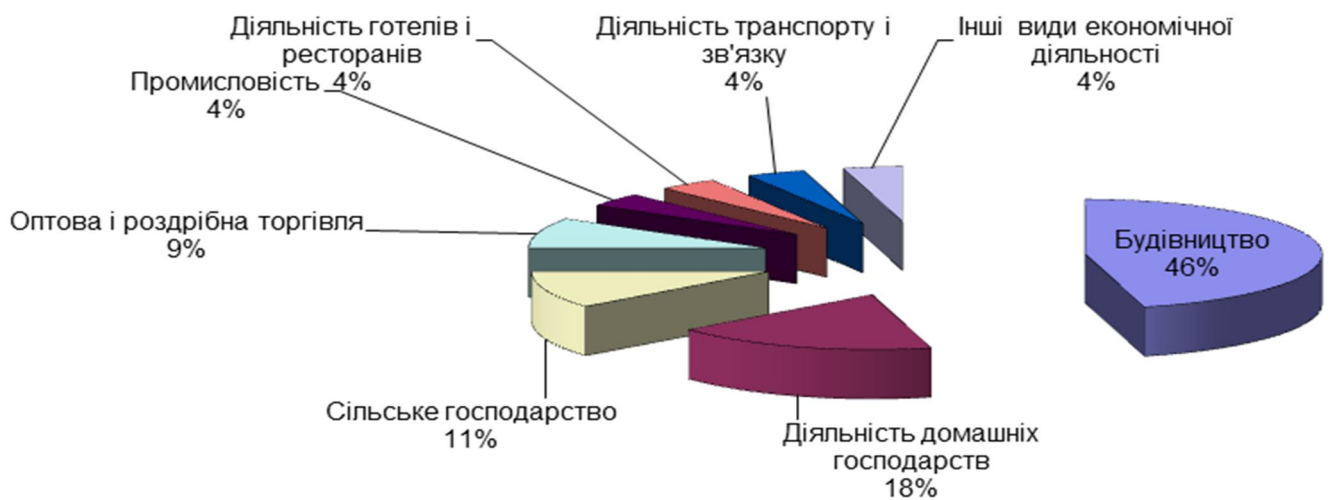

Рис.2.3 Напрями пошуку роботи українців*

*Джерело: [8].

В цілому, вплив на добробут України трудової міграції має як позитивні так і негативні ефекти:

До позитивних ефектів варто віднести такі:

- в Україну надходить іноземна валюта у вигляді грошових переказів емігрантів і інвестицій в економіку шляхом створення спільних підприємств з іноземними засновниками;

- сприяння інтеграції України в світовий ринок праці;
- надання працеспроможному громадянину можливості реалізувати свої таланти за кордоном, покращити навички, поліпшити фінансове становище;
- стимулювання виробничої діяльності українських працівників, створюючи конкуренцію зарубіжним фахівцям;
- послаблення швидкості потоку безробіття на національний ринок праці, зниження соціальної напруженості суспільстві.

До негативних ефектів можна віднести такі:

- забезпечення прихованого внеску у скорочення населення України;
- підвищення тиску на національному ринку праці в результаті створення іноземними громадянами конкуренції місцевій робочій силі;
- втрата Україною найконкурентоспроможної частини робочої сили (особливо вчених і фахівців), що призводить до уповільнення технічного прогресу;
- втрата кваліфікації як людина з високим рівнем підготовки в основному виконують некваліфіковану роботу за кордон;
- інвестування державних грошей в підготовці кадрів для потреб економіки (вартість навчання на всіх рівнях освіти), що, в результаті, створюють додану вартість за межами країни;
- трудова міграція як масове явище, не сприяє поповненню пенсійних і соціальних фондів через відсутність відрахувань від заробітної плати працівників;
- втрата іноземної валюти Україна експортованої мігрантами в якості особистих заощаджень;
- тільки 3,6% емігрантів організували свій власний бізнес [14];
- відтік грошових коштів, отриманих від українських мігрантів із українських банків в західні в результаті неспокою;

- дискримінація та експлуатація наших громадян місцевими роботодавцями;
- поява політичних і економічних претензій до України з боку країн-реципієнтів в зв'язку з ростом незаконної міграції українців;
- зростання злочинності та соціальної напруженості в суспільстві через етнічні конфлікти;
- погіршення сімейних відносин через довгострокову відсутність членів сім'ї, нестача батьківської уваги, деформування сімейних цінностей, легковажне ставлення до життя;
- проблема реабілітації працівників, які повертаються після роботи з кордону і відвикли від умов праці і життя [6].

Таким чином, для розв'язання проблем трудової міграції в Україні, на мій погляд необхідно, перш за все вирішити питання підвищення рівня оплати праці; по-друге розв'язати соціальні питання пов'язані із збагаченням змісту роботи, дотриманням умов колективних договорів і угод щодо цього; по-третє прийняти трудовий кодекс України.

РОЗДІЛ III

ПОЛІТИКО-ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ КРАЇНИ

Стратегічною метою соціального розвитку регіонів України та підвищення добробуту населення є поступове збільшення реальних доходів населення на основі зменшення їхньої надзвичайної диференціації між різними категоріями населення та належного соціального забезпечення.

Аналіз державного регулювання в «країна добробуту» і факторів його підвищення в народному господарстві дозволило виявити основні тенденції і завдання державної політики в галузі соціального забезпечення з метою стимулювання економічного зростання в Україні [7, с.67].

1. В рамках збільшення тенденції реальних доходів необхідними завданнями є: а) сприяння зростанню зайнятості шляхом підвищення рівня інформованості про стан ринку праці, реалізації державної міграційної політики; б) стимулювання пропозиції за рахунок поліпшення інвестиційного клімату, зокрема за рахунок зниження політичних ризиків, сприяння розвитку бізнесу за рахунок усунення (зниження впливу) корупційної складової в процесі реалізації [3]; в) стимулювати продуктивність за рахунок підвищення доступності освітніх та медичних послуг; г) забезпечення соціальної підтримки населення з низьким рівнем доходів.

2. Такий напрям, як підвищення доступності товарів, в першу чергу включає в себе завдання реалізації підвищення доступності якісної освіти, медичного обслуговування, комунальних послуг. Поточна діяльність держави фінансує ці блага, але вона не забезпечує якість і доступність для всіх груп населення. Необхідно розробити способи вирішення цієї проблеми, незалежні від фінансування. Таким чином, потенційні студенти повинні мати розширені права стосовно схеми оплати освітніх послуг. Інновації в сфері послуг охорони здоров'я повинні передбачати введення обов'язкового медичного страхування і

чіткого розмежування платних і безоплатних видів медичної допомоги, щоб не допустити їх неофіційної оплати. Крок до підвищення якості державних послуг (правового захисту, розвиток фундаментальної науки, екологічної безпеки) представляє собою механізм для реалізації програмного бюджетування, що забезпечує більш ефективне використання наявних ресурсів шляхом зіставлення цілей із засобами їх досягнення.

3. У межах скорочення нерівності населення пропоную реалізацію таких завдань, як скорочення нерівності доходів, скорочення тіньової економіки. Перший реалізується за рахунок впровадження прогресивної системи оподаткування для фізичних осіб (тобто податок на прибуток і / або податок на майно). Скорочення тіньового сектора повинна включати в себе зниження податкового навантаження господарюючих суб'єктів (наприклад, за рахунок зниження зборів із заробітної плати).

Перелік напрямів і завдань є дуже різноманітний, оскільки мета добробуту багатогранна і може бути реалізована з використанням обмеженого діапазону дії. З іншого боку, така різноманітність потребує ранжирування напрямів за пріоритетністю реалізації. Пріоритет визначається з урахуванням важливості напрямків з точки зору добробуту населення; нинішніх дій уряду з реалізації певного напрямку; юридичних та фінансових можливостей держави стосовно активізації діяльності щодо реалізації певного напрямку.

З цієї точки зору, головним пріоритетом є підвищення доступності благ, а саме освіта та медичні послуги, комунальні послуги. Освіта і здоров'я є основними компонентами людського розвитку, тими базисними, на основі яких формуються нові можливості населення до самореалізації. Цінність освіти і охорони здоров'я проявляється не тільки в їхньому впливі на продуктивність здібностей людини, але й у ролі формування культурної ідентичності і повноцінного життя. Суспільні блага є основою для продуктивної економіки і високого рівня добробуту, а їх надання, за визначенням, є прерогативою держави [9, с 89].

Реалізація такої тенденції, як зниження доходів наступної диференціації населення наступна за пріоритетом. Необхідно враховувати, що більша частина українського народу негативно сприймає існуючу ступінь поділу. Злочини в економічній сфері, часто мотивовані тим, що капітал найбільш багатих членів суспільства, отриманий незаконним шляхом. Державні заходи щодо зменшення площі диференціації населення на сьогоднішній день є мінімальними, але за загальним визнанням, за значного тіньового сектора рекомендовані заходи можуть не дати бажаний ефект. Тому їх реалізація змістовна при скороченні нелегальної економіки.

Завдання підвищення доходів є третім пріоритетом. По-перше, темпи зростання реальних доходів вже є значними. По-друге, уряд робить певні кроки по скороченню безробіття, надання соціальної підтримки, підтримки бізнесу. По-третє, при введенні деяких з цих завдань може знадобитися додаткове фінансування бюджету або супроводжуватися зменшенням доходів. Нарешті, збільшення доходів корелює зі збільшенням обсягів виробництва, а надмірне втручання держави може призвести до порушення пропорційності їх динаміки. Таким чином, завдання підвищення доходів більшою мірою має бути реалізований ринком, ніж державою.

Важливим напрямом підвищення добробуту населення має стати завершення реформи пенсійної системи, в якій головна увага повинна приділятися демографічній ситуації. За даними Інституту демографії у 2026 році на 100 платників пенсійних внесків припадатиме 100 пенсіонерів, а у 2050 році їх чисельність зросте до 142[11].

Крім даних заходів, майбутній економічний розвиток і поліпшення рівня життя населення України, згідно з планами дій Уряду України повинні ґрунтуватися на використанні науково-технічного та інноваційного потенціалу нашої країни.

Важливими заходами підвищення добробуту країни з боку Уряду на 2017-2018 роки є:

- спрощення системи оподаткування;

- реформування митниці, фінансового сектору, реформа у сфері інтелектуальної власності;

- реформа ринку землі, ринку праці та стимулювання ринку АПК;

- реформа децентралізації та збереження природної спадщини;
- фінансування науки, нова система організації охорони здоров'я, доступність ліків, створення справедливої системи пенсійного страхування та соцпідтримки;
- забезпечення Єдиного реєстру е – декларацій;
- впровадження об'єднаного керівництва силами оборони, створення Сил спецоперацій як окремого роду військ за стандартами НАТО [19].

Таким чином, реалізація кроків щодо підвищення рівня життя та добробуту населення повинна спиратись на досвід розвинених країн та враховувати особливості сучасної економічної ситуації України.

ВИСНОВКИ

У цій роботі я розглянула проблему добробуту населення України, а також запропонувала заходи щодо подолання бідності, які в свою чергу сприятимуть зниженню трудової міграції.

До оцінки рівня бідності необхідно, на мій погляд, підходити з більш широких позицій, ніж просто виходячи з чисельності і частки населення з доходами або навіть з розташованими ресурсами нижче прожиткового мінімуму. Вважаю, що вимірювання рівня бідності слід доповнити оцінкою забезпеченості житлом, так як прожитковий мінімум передбачає і зміст наявного житла.

Як висновки хочу навести основні напрями вирішення, поставлених мною у вступі, завдань:

- основними причинами трудової міграції в Україні є низька заробітна плата, непотрібність фаху на батьківщині, відсталість деяких регіонів країни, та високе безробіття, які є основними показниками добробуту країни, через що можу стверджувати, що існує тісний взаємозв'язок між трудовою міграцією та рівнем життя в країні;
- в країні існує несприятлива міграційна ситуація, оскільки великий відсоток українців емігрує закордон у пошуку місця працевлаштування, і досягнення, наведених мною у третьому питанні, заходів дозволить зменшити частку трудових емігрантів;
- роль держави у підвищенні рівня добробуту є значною, оскільки завдяки органам державної влади здійснюється регулювання усіх сфер та галузей.

Поєднання при оцінці бідності відомостей про поточний дохід і забезпеченості житлом буде важливим кроком вперед до її комплексного

виміру. Це призведе до розширення погляду на українську бідність та її структуру.

До вирішення завдань що стоять перед країною, щодо зниження рівня бідності, необхідно залучити бізнес, а також організації громадянського суспільства, у тому числі науково-дослідні, неурядові та релігійні організації, засоби масової інформації. Необхідна також активізація населення на місцевому рівні і розвиток місцевої ініціативи. Мало б сенс створити авторитетну загальноросійську неурядову організацію з координації участі у подоланні бідності, підвищення рівня і якості життя владних, підприємницьких та громадських структур. Усі ці напрями діяльності держави дозволять подолати високий відсоток трудових мігрантів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна міграційна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dmsu.gov.ua>.
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Івашук Ю. П. Вплив масштабу корупційних практик на політико-інституційні показники розвитку сучасних господарських систем / Ю. П. Івашук // *Technology audit and production reserves*. – 2014. – № 5(3). – С. 63-66
4. Звіт щодо методології, організації проведення та результатів модульного вибіркового обстеження з питань трудової міграції в Україні [електронний ресурс]/ Міжнародна організація праці. Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи – Будапешт: 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---srobudapest/documents/publication/wcms_244746.pdf.
5. Купець О. Статистичний аналіз маятникової трудової міграції в Україні. КНЕУ. – 2012. – С. 649-660. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua>
6. Сенів Л. А. Розвиток людського капіталу як шлях зростання добробуту населення України / Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2013. - № 778. - С. 302-308. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_778_44
7. Лівшиць В. Умови зростання якості життя населення / / Питання статистики. - 2004.- № 11.- С.14-19.

8. Малиновська О. А. Внутрішня міграція та тимчасові переміщення в Україні в умовах політичних та соціально- економічних загроз / О. А. Малиновська. // «Соціальна політика». – 2014. – №17.
9. Міграційна політика України : стан і перспективи розвитку [Текст] : аналіт. доп. / ред. Малиновська О. А. – К. : НІСД, 2010. – 32 с.
10. Мойсей, В. І. Оцінка економічних ефектів міжнародної трудової міграції на прикладі України / В. І. Мойсей // Інвестиції : практика та досвід. – 2013. – № 12. – С. 74-77.
11. Національний Банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=73840>.
12. Некипелов А. Рівень суспільного добробуту: підходи до оцінки / РЕЖ. – 2005. – № 6. – С. 37-49.
13. Пазюк О. Вплив трудової міграції на стан функціонування ринку праці України / О. Пазюк, Т. Біденко. // Україна:Аспекти праці. – 2011. – №8. – С. 36-43.
14. Рейтинг добробуту країн світу. Режим доступу :<https://economics.unian.ua/finance/1637302-reyting-dobrobutu-naselennya-svitu-stalo-bagatshim-ale-ukrajintsi-zbidnili-na-19.html>.
15. Ринок праці : нав. посіб. 2-ге вид.перероб. та доп. / Чернявська О. В. – К. : "Центр учбової літератури", 2013. – 522 с.
16. Романюк М. Д. Міграційні загрози національній безпеці України: сучасні виклики, проблеми подолання [Текст] / М. Д. Романюк // Демографія та соціальна економіка. – 2015. – № 3. – С. 99-111.
17. Руденко Н. В. Вплив зовнішньої трудової міграції на розвиток національних ринків праці / Н. В. Руденко. // теоретичні та прикладні питання економіки. – 2011. – №22. – С. 136–142.
18. Румянцев А. П. Міжнародна економіка / А. П. Румянцев, Ю. О. Коваленко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
19. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kmu.gov.ua>

20. Taylor J. The new economics of labour migration and the role of remittances in the migration process / J.Taylor // International Migration. – 1999. – № 1. – 63-86.